

Bir Talebe

İbrahim Hulusi Yahyagil

Hakan GÜLERCE
İstanbul Üniversitesi

İbrahim Hulusi Yahyagil, 1895 yılında Elazığ Harput'ta doğmuştur. Birinci Dünya Savaşı'nda, Kafkas ve Çanakkale savaşlarına katılmış olup 1950 yılında Albay rütbesi ile emekliye ayrılmıştır. Said Nursi'nin ilk talebelerindendir. Nursi'yi ilk defa 14 Nisan 1929 yılında yüzbaşı rütbesi ile Eğirdir'de muvazzaf subay iken Barla'da ziyaret etmiştir. Risale-i Nur'da Hulusi Bey unvanı ile anılan Yahyagil, Nursi ile ilk tanışmasından itibaren ona talebe olan ve Risale-i Nur'un doğuş ve neşir yıllarında önemli hizmetleri bulunan saff-ı evvel talebeler, diğer bir ifade ile Barla Sıddıkları arasında yer alır.

Onu yakından tanımak için Barla Lahikası çok önemli bir kaynaktır. Hulusi Bey, Nursi'yi ilk ziyaretini ona yazdığı bir mektubunda şöyle kaleme alır:

Tâ küçük yaştan beri lûtf-u Hakla Kur'ân'ın hakikatine merak etmiş ve taharrî-i hakikat yolunda bulunmuş. Nihayet aradığımı Eğirdir'de Üstad-ı Muhteremin neşre vasıta olduğu Sözler ünvanlı nurlarda bulmuşumdur.¹

Görüldüğü gibi çocukluğundan beri hep bir arayış içinde olan ve arkadaşlarının da şahitliği ile ilmi, zekâsı ve kavrama gücü keskin olan Hulusi Bey, Risale-i Nur'u okuması ile birlikte biriktirdiği bütün sorularına cevap bulmuştur. Nursi'yi ziyaret konusunda çok imkânı olmayan Hulusi Bey, ona yazdığı mektuplar ile soru sorma ve kendi hissiyatını aktarma imkânı bulmuştur. Onun mektuplarındaki sorulara verilen cevaplarla Risale-i Nur'un önemli bir kısmı, özellikle *Mektubat* isimli eser, ortaya çıkmıştır. Kırk üç adet mektubu da Nursi tarafından *Barla Lahikası* isimli esere dâhil edilmiştir.

Bu karşılaşma ve ardından Risale-i Nur'a talebe olma, Hulusi Bey'in manevi hayatında çok büyük inkılaplara sebep olmuştur. Adeta yeniden doğan Hulusi Bey, bu yeniden doğuşu ve Risale-i Nur'a hizmet etmenin verdiği huzuru ve mutluluğu, Nursi'ye yazdığı bir mektubunda çok veciz bir şekilde kaleme almıştır:

Bu buluş, beni evvelemerde çirkâbdan selâmete, felâketten saâdete, zulmetten nura çıkardığı için, Nurlara ve Hazret-i Kur'ân'a ve bu nurların izn-i Hakla nâşiri, mübelliği, vâizi, dellâli olan Üstadıma o andan itibaren ruhumda lâyetelzel bir muhabbet ve bir alâka ve bir merbutiyyet hasıl olmuştur. Yüz bin kere hamd ve şükürler olsun. Nurlarla alâkadar olduğum zamanlarda, dünyevî bütün lezzetlerin fevkinde büyük bir zevk ve havâssımda azîm bir şevk hissediyorum.²

1 Said Nursi, *Barla Lahikası*, 2004, İstanbul, Söz Basım Yayın, s. 106.

2 A.g.e. s.106.

Hulusi Yahyagil'in Risale-i Nur hizmetindeki yerini ve önemini bize en güzel şekilde anlatan ifadeleri yine Risale-i Nur'un içerisinde buluyoruz. Said Nursi, *Barla Lahikası* isimli eserinde hem diğer talebelerine, hem de gelecek nesillere örnek olması için "Hulusi Bey'e Hitabdır" başlığı altında kaleme aldığı mektubunda şu ifadelere yer verir:

Ben Sözleri yazarken ihtiyarsız olarak ekser temsilâtı, şuûnât-ı askeriye nev'inde zuhur ediyordum. Ben hayret ediyordum, neden böyle yazıyorum? Sebebini bulamıyorum. Sonra hatırıma geldi ki, belki istikbalde şu Sözler'i hakkıyla anlayacak, kabul edip hırz-ı cân edecek en mühim talebeleri askeriyeden yetişecek. Onun için böyle yazmaya mecbur oluyorum, düşünüp o kahraman askerleri bekliyordum. İşte mağrur olma, şükret; sen o askerlerden bahtiyar birisisin ki, evvel yetiştin. Yirmi dört adet Sözleri meşâgil-i dünyeviye içinde yazmağın, benim bu hüsn-ü zannımı teyid etti.³

Nursi, Risale-i Nur'daki asker temsillerinin hikmeti üzerine düşünürken, Hulusi Yahyagil'in şahsında askeriyeden çok önemli talebelerinin olacağına işaret eder. Gerçekten de Nursi'nin hayat serüveninde askerlerle kurduğu ilişki dikkate değerdir. Örneğin, ihlasta, samimiyette birinciliği bırakmayan talebesi Albay Hulusi Bey bir askerdir. Risale-i Nur okuduğu için mahkemede ifade verirken can veren, Bediüzzaman'ın ona "istikamet şehidi" dediği Binbaşı Asım Bey de bir askerdir. Yine Yüzbaşı Refet Barutçu da Bediüzzaman'ın asker talebeleri arasında yer alır. Bu isimler gibi daha birçok isim zikredilebilir. Burada dikkat edilmesi gereken bir husus da, Said Nursi'nin talebeleri ile kurmuş olduğu ilişkidir. Bu en güzel Hulusi Bey'de tecessüm etmiştir. Hakiki ihlas ve samimiyetin olduğu yerde, zaman ve mekân kavramı incelmekte ve sınırlar kalkmaktadır. Hatta ihlas sırrı ile dünyada veya ahirette bulunan iki talebe bile tefani hakikati ile hakiki bir ayrılık yaşamamaktadırlar.

Hulusi Yahyagil'in, Said Nursi'yi Barla'da altı defa ziyaret ettiği bilinmektedir. Bu kadar az görüşmelerine rağmen yine de Risale-i Nur'un birinci talebeliğini elinden bırakmamıştır ve önemli risalelerin yazılmasına mektupları ile vesile olmuştur. Nursi, onu "Nur'un birinci talebesi" olarak adlandırmakta ve diğer talebelerine örnek göstermektedir. Hulusi Bey, sadece Nur'un birinci talebesi olmakla kalmayıp bu birinciliği ömrünün sonuna kadar da muhafaza etmiştir. Onun Said Nursi'den cismani ayrılığı aslında mecazi bir ayrılıktır. O hakikatte, Nursi ile her zaman beraberdir. Nursi mektubunda Hulusi Bey'e şu satırları yazmaktadır:

Günde iki def'a seni yanımda hayalen ihzar ediyorum. Sen dahi Yirmi dört saatte iki def'a, Sözler vasıtasıyla Üstadınızla sohbet ediniz.⁴

Nursi'nin mektubundaki bu ifadelere, Hulusi Bey'in cevabı şöyle olmuştur:

3 A.g.e. s.347.

4 Said Nursi, *Barla Lahikası*, 2010, Ankara, İhlas Nur Neşriyat, s.288.

Mâziyi hal yerine koyarak, derin mânâlı, şirin sohbetinizi bir kere daha şevkle dinlemiş oldum. Zâten ben o vakitlerin mâzide kalmasına razı değilim; her vakit hal gibi mütalâa ediyorum. Mâzi, hal, müstakbel-bunlar da itibarî birer taksim değil mi? Ehl-i zevk için bu taksime ihtiyaç kalmıyor.⁵

Bu satırlar, birbirini Allah için seven iki insanın arasında mesafelerin nasıl kalktığını gösteren en iyi örneklerden birisidir. Yine bu satırları teyit eden diğer bir hadise ise, 1930 yılından 1950 yılına kadar yüz yüze cismen görüşemeyen Hulusi Bey ve Said Nursi, 1950 yılında yirmi yıl sonra birbirlerini gördüklerinde, ikisi de sanki yirmi gündür birbirlerini görmüyorlarmış gibi olduklarını itiraf etmişlerdir. Said Nursi, bu birliğin sadece Hulusi Bey ile beraber olmadığını, belki istikbalde gelecek talebelerine de örnek olması açısından *Emirdağ Lahikası*'nda şu satırları yazmaktadır:

Risale-i Nur'un herbir kitabı bir Said'dir. Siz hangi kitaba baksanız, benimle karşı karşıya görüşmekten on defa ziyade hem fâidelenir, hem hakikî bir surette benimle görüşmüş olursunuz.⁶

Hulusi Bey, hizmet hayatı boyunca, Risale-i Nur'un en temel esaslarından olan ihlas, samimiyet ve sadakat abidesi olagelmiştir. Risale-i Nur'a muhatap olma noktasında zeki ve ciddi bir talebe olmuştur. Hayatında yaşadığı bütün zorluklara bu meziyetleri ile dayanabilmiştir. Hem hizmet, hem askerlik hayatında ve hem de kendi özel dünyasında yaşadığı sıkıntılara dayanma konusunda Said Nursi, *Barla Lahikası*'nda, ona şu satırları yazmıştır:

Nurun eskiden beri hiç sarsılmayan muhlis bir kahramanı elbette dünyanın geçici, kıymetsiz, fâni vaziyetleri karşısında telâş etmez, mağlûp olmaz inşallah.⁷

Hulusi Bey, ömrünün sonuna kadar Risale-i Nur hizmetinden ayrılmamış, hizmetle ördüğü bir asra yakın hayatını son nefesine kadar bu yola adanmış, örnek ve müstesna bir insan olarak Risale-i Nur tarihinde yerini almıştır. Özellikle Elazığ'da onun ikinci dersleri meşhur olmuştur. Hulusi Bey, 25 Temmuz 1986'da 91 yaşında Elazığ'da vefat etmiş ve Harput'ta defnedilmiştir. Vefatının ardından bugüne kadar her yılın Temmuz ayı içerisinde Elazığ'da Nur talebeleri tarafından düzenlenen bir mevlid ile yâd edilmektedir.

5 Said Nursi, *Barla Lahikası*, 2004, İstanbul, Söz Basım Yayın, s.108.

6 Said Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 2004, İstanbul, Söz Basım Yayın, s. 577.

7 Said Nursi, *Barla Lahikası*, 2004, İstanbul, Söz Basım Yayın, s. 393.

